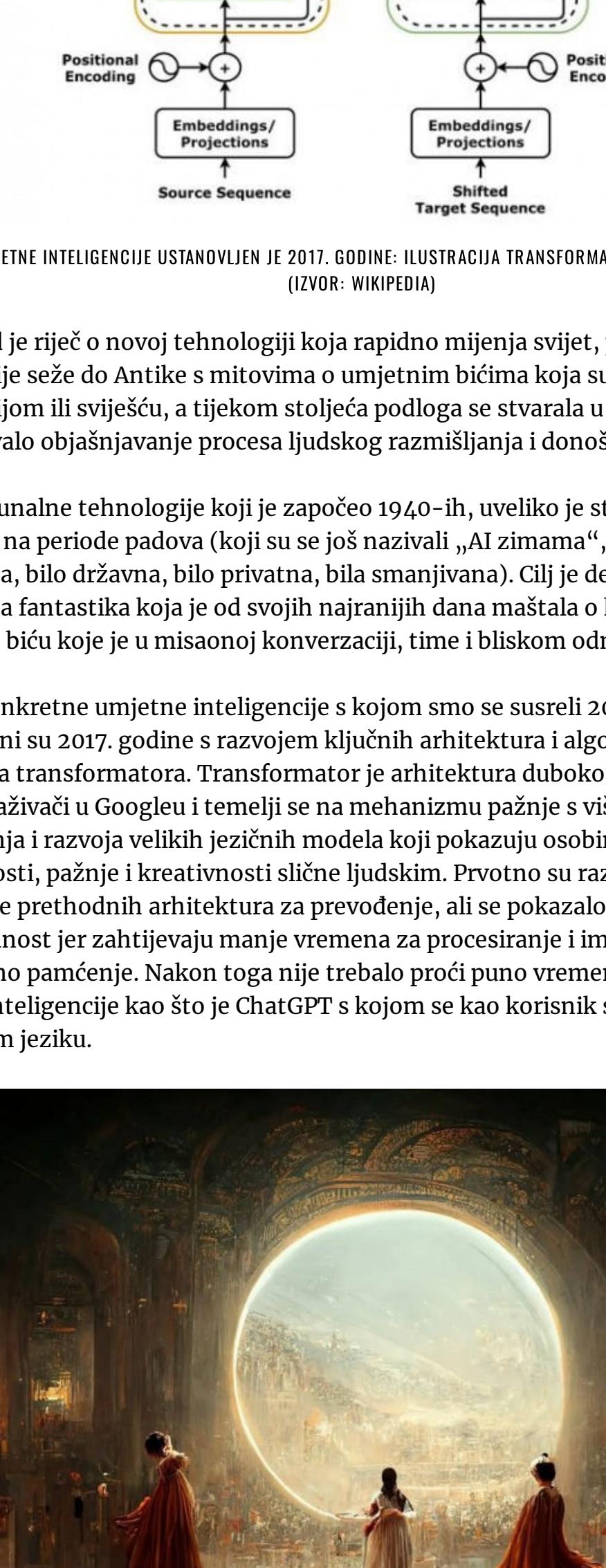

Umjetna inteligencija – pogodnosti i opasnosti, 1. dio: Geneza

28/07/2024 — Zoran Stajić

Pojava umjetne inteligencije izravno je ugrozila brojna dosadašnja umjetnička zanimanja, rad na umjetničkim djelima, te kompletne produkcije, iako je s druge strane otvorila prostor brojnih benefita i snižavanje troškova proizvodnje upravo u tim segmentima zbog čega se budućnosti rapidno mijenja iz dana u dan. Time će se ujedno baviti ovaj fejtton u put nastavak.

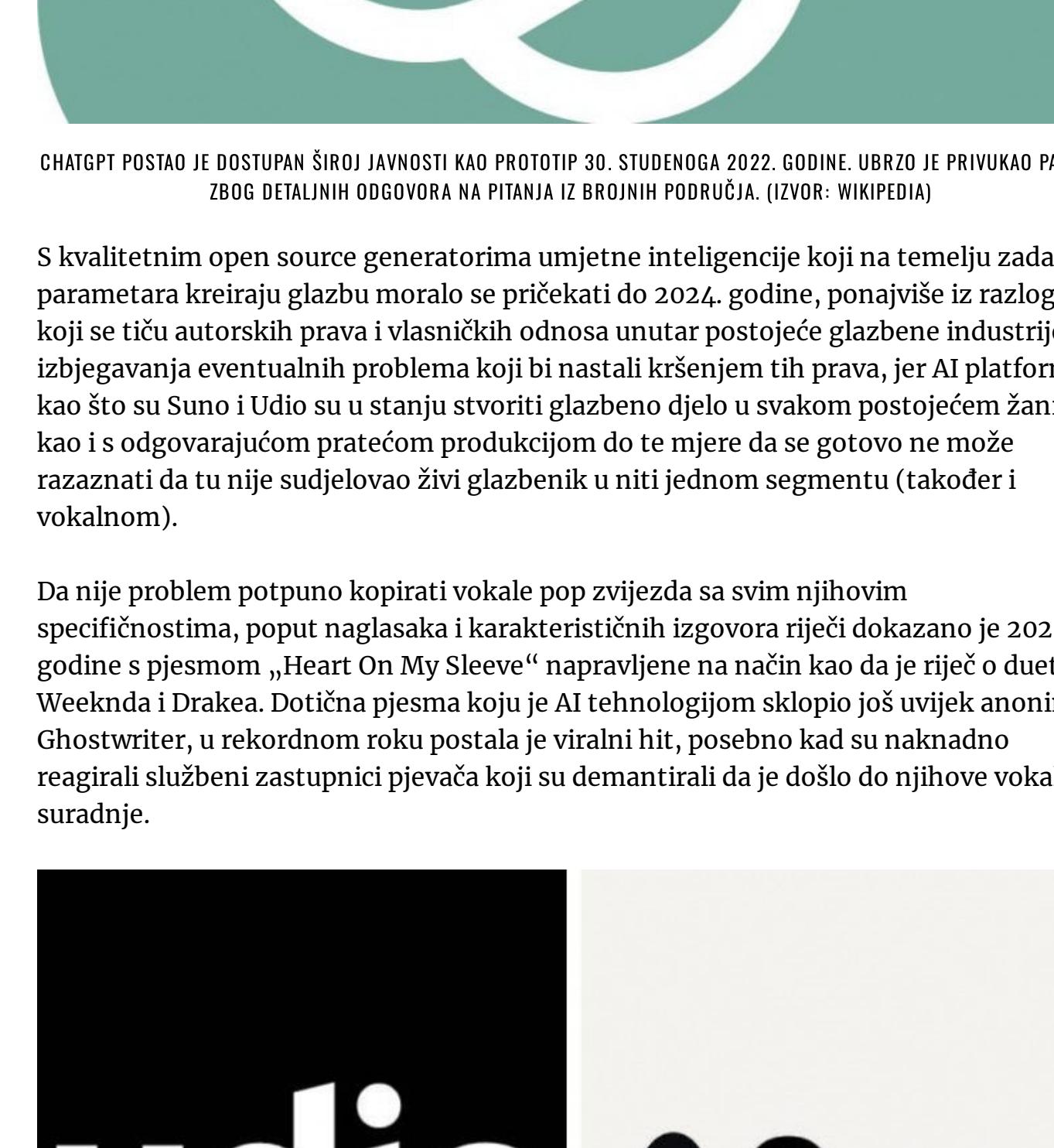
[Share 16](#) [Like 16](#)

TEME UMJETNE INTELIGENCIJE USTANOVLJEN JE 2017. GODINE. ILUSTRIJACIJA TRANSFORMATORA I MEHANIZMA PAŽNJE (IZVOR: WIKIPEDIA)

Koliko god je riječ o novoj tehnologiji koja rapidno mijenja svijet, povijest umjetne inteligencije seže do Antike s mitovima o umjetnim bićima koja su majstori obdarili inteligencijom ili svijeću, a tijekom stoljeća podlaga se stvarala u filozofiji u kojoj se unaprjeđivalo objašnjenje procesa ljudskog razmišljanja i donošenja odluka.

Razvoj računalne tehnologije koji je započeo 1940.-ih, uvelikoj mjeri stremio istom cilju bez obzira na periode padova (koji su se još nazivali „Al zimama“, kad su ulaganja u istraživanja bilo država, bilo privatna, bilo smanjiva). Cilj je desetjećima trascrila i znanstvena fantastika koja je od svojih najranijih dana maštala o kompjutoru ili umjetnom biću koje je u misaonoj konverzaciji, time i bliskom odnosu s čovjekom.

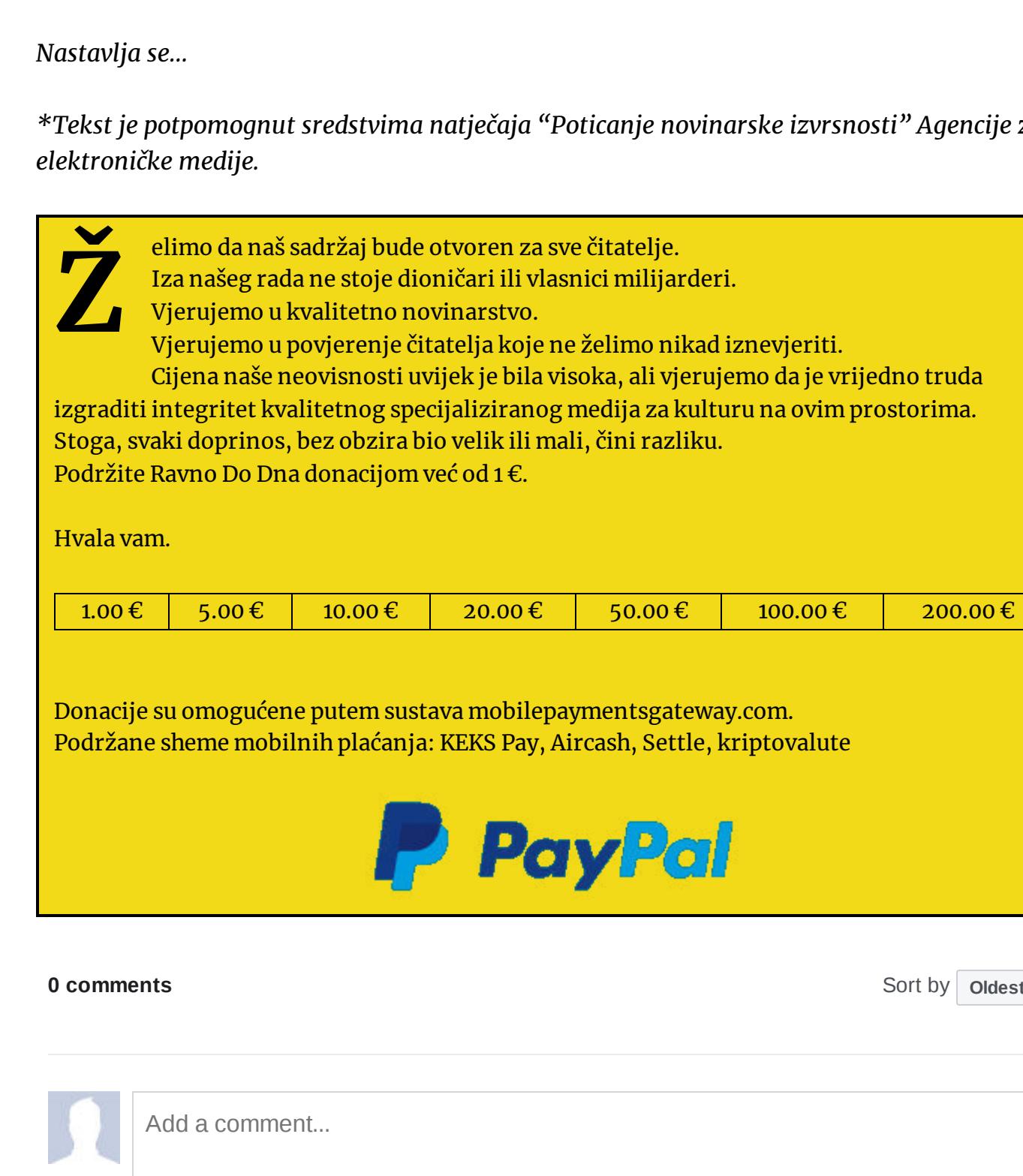
Temelji konkretne umjetne inteligencije s kojom smo se susreli 2022. i 2023. godine ustanovljeni su 2017. godine s razvojem ključnih arhitektura i algoritama kao što je arhitektura transformatora. Transformator je arhitektura dubokog učenja koji su razvili istraživači u Googleu i temelji se na mehanizmu pažnje s više glava što je dovelo do skaglijanja i razvoja velikih jezičnih modела koji pokazuju osobine razvidljivosti, kognitivnosti, pažnje i kreativnosti slične ljudskim. Prvotno su razvijeni kao pomoći za prethodnih arhitektura za prevođenje, ali se počakalo da transformatori imaju prednost jer zahtijevaju manje vremena za precesiranje i imaju bolje kratkoročno pamćenje. Nakon toga nije trebalo proći puno vremena do pojave sustava umjetne inteligencije као što je ChatGPT s kojom se kao korisnik sporazumijevate na materinjem jeziku.

THEATRE D'OPERA SPATIAL – MIDJOURNEY SLIKA KOJA JE OSVOJILA PRVO Mjesto na NATJECANJU iz DIGITALNE UMJETNOSTI NA COLORADO STATE FAIRU 2022. GODINE (IZVOR: WIKIPEDIA)

Ta nova faza internetske revolucije dogodila se doslovno preko noći 2022. godine zahvaljujući svojevršnoj strategiji koja je podješala na mitsku priču o Pandorinjoj kutiji, a to je da umjetna inteligencija puštena kao open source za svakog značajnog internetskog korisnika. Pored oduševljenja talaka strategija je u jednako mjeri izazvala strah i podiznivost u smislu: „Koliko naprednu umjetnu inteligenciju su kreatori zadrali za sebe kad su se odlučili taj, zasigurno veliki izum, dati ljudima na korištenje, time i testiranje.“

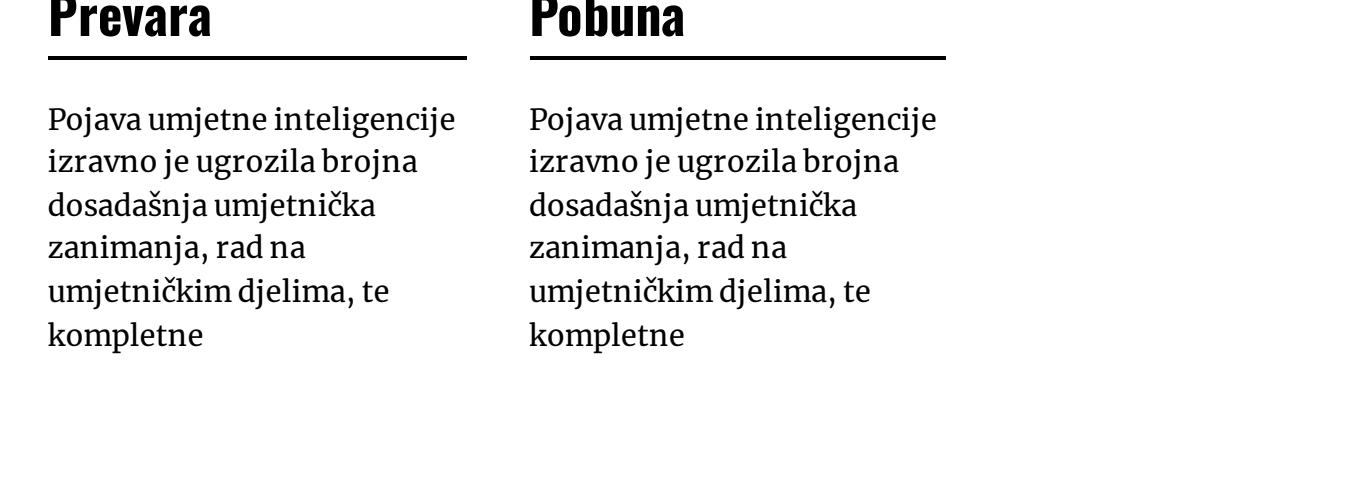
Prvi veliki hit bili su AI generatori koje su na temelju zadanih parametara potpuno samostalno stvarali fotografije i druga grafička djela. Na primjer Midjourney je u sekundi kreirao nadrealne grafike, Deep Dream Generator je uspješno mijenjao narative fotografija, dok je DALL-E 2 bio prvi koji je konzistentno pogodao ljudska lica i bio u stanju mijenjati emocije na njima. Graficki AI generatori su logično slijedili i open source AI generatori za animaciju i danas su među najpopularnijima Animaker, PowerDirector i VideoScribe.

CHAGPI POSTAO JE DOSTUPAN ŠIROJ JAVNOSTI KAO PROTOZIP 30. STUDENOGA 2022. GODINE. UBRZO JE PRIHVAKU PAŽNJU ZBOG DETALJNIH ODGOVORA NA PITANJA UZ BROJNU PODRŠCU. (IZVOR: WIKIPEDIA)

S kvalitetnim open source generatorima umjetne inteligencije koji na temelju zadanih parametara kreiraju glazbu moralo se pridržati do 2024. godine, ponajviše iz razloga koji se tiču autorskih prava i vlasničkih odnosa unutar postojiće glazbene industrije, tj. izbjegavanja eventualnih problema koji bi nastali kriještem tih prava, jer AI platforme kao što su Suno i Udio su u stanju stvoriti glazbeno djelo u svakom postojecem žanru, kao i s odgovarajućom pratećom produkcijom do te mjeru da se gotovo ne može razaznati da tu nije sudjelovao živi glazbenik u niti jednom segmentu (također i vokalnom).

Da nije problem potpuno kopirati vokale pop zvjezdice sa svim njihovim specifičnostima, poput naglasaka i karakterističnih izgovora riječi dokazano je 2023. godine s pjesmom „Heart On My Sleeve“ napravljene na način kao da je riječ o duetu Weeknd i Drakea. Dotična pjesma koju je AI tehnologijom sklopio još uvijek anonimni Ghostwriter, u rekordnom roku postala je viralni hit, posebno kad su naknadno reagirali službeni zastupnici pjevača koji su demantirali da je došlo do njihove vokalne suradnje.

Poznato je od pamтивjeka da svaki alat pomaže čovjeku u poboljšanju izvedbe onoga za što je namijenjen, no s pojmom spomenutih u brojnih drugih generatora umjetne inteligencije sve glašnje se počelo postavljati i etičko pitanje može li se na umjetnu inteligenciju gledati samo kao na alat s obzirom da korisnicima daje sposobnosti o kakvima prije toga nisu mogli ni sanjati, posebno u umjetničkom segmentu prema kojem je AI posebno penetrirala.

U mnogočemu je i dalje jaka dvojba je li tu da bi pomogao umjetnicima, ili da bi ih nadmjesto. Problem multipliciranja resursa tudeg talenta nikad u povijesti svijeta nije bio toliko izražen kao s pojavom umjetne inteligencije. U svijetu u kojem je optimizacija troškova jedan od najvažnijih imperativa takvo pitanje je definitivno opravdano i to ne samo u kreativnim stvarama, jer sudbinu kroju po onoj stariji izreci da „revolucija jede vlastiti dečju“ prvi su iskusili upravo programeri, tj. IT sektor, da bi potom i medijska industrijia načinila optimizaciju, tj. brojna otpuštanja radnika i mesta će preuzeti umjetne inteligencije.

Na odgovor ugožene ljudske inteligencije nije trebalo dugo čekati, a o tome će biti više riječi u idućem nastavku.

Nastavlja se...

*Tekst je potpomognut sredstvima natječaja "Poticanje novinarske izvrsnosti" Agencije za elektroničke medije.

15/10/2024 **Umjetna inteligencija – pogodnosti i opasnosti, 3. dio: Prevara**

Pojava umjetne inteligencije izravno je ugrozila brojna dosadašnja umjetnička zanimanja, rad na umjetničkim djelima, te kompletne

16/10/2024 **Umjetna inteligencija – pogodnosti i opasnosti 2. dio: Pobuna**

Pojava umjetne inteligencije izravno je ugrozila brojna dosadašnja umjetnička zanimanja, rad na umjetničkim djelima, te kompletne

17/10/2024 **Umjetna inteligencija – pogodnosti i opasnosti, 4. dio: Etika**

Pojava umjetne inteligencije izravno je ugrozila brojna dosadašnja umjetnička zanimanja, rad na umjetničkim djelima, te kompletne

18/10/2024 **Nešto se događa, ali ne znamo što – misterija Boba Dylan-a na X-u**

Dylan ispaljuje twitove poput isprekidanih fragmenata toka svijesti i lijepi ih po

19/10/2024 **Pick of the Week – novi albumi na koje vrijedi обратiti pozornost**

Paul Weller, Carmenho feat. Caetano Veloso, Fantastic Negrito, Kylie Minogue, Björn Schmelter

20/10/2024 **Yoko Ono i univerzalna umjetnička forma**

U ovom tekstu je riječ o nečemu što su svi umjetnici i

21/10/2024 **Umjetna inteligencija – pogodnosti i opasnosti, 3. dio: Prevara**

Pojava umjetne inteligencije izravno je ugrozila brojna dosadašnja umjetnička zanimanja, rad na

PRETHODNA

Jason Isbell and The 400 Unit za seriju 'Bad Monkey' obradili 'You're Gonna Get It' Toma Pettyja

SLUĐEĆA

Makedonski trio My Tear predstavlja singl 'Istoto go sakas' i najavljuje novi album

ZADNJE ODDA

Zoran Stajić

ZADNJE OBJAVE

Zoran Stajić

Zadnje objave